

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТУРИЗМОЛОГІЯ»

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	«Туризм»
Факультет	Факультет географії, історії та туризму
Кафедра	Географії і туризму
Семестр	1
Кількість кредитів	4
Мова викладання	українська

Викладач	к.е.н., доцент кафедри Глушкова Тетяна Сергіївна
Контактна інформація	tts1987@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Дисципліна «Туризмологія» передбачає поглиблене вивчення основних організаційних та методологічних засад туризму як соціального інституту. Вивчення дисципліни зумовлене необхідністю наукового осмислення різноманітних практик сучасного туризму, формування концепції відповідального туризму, як одного із стабілізаторів суспільного розвитку, за допомогою якого можна вирішити цілий комплекс економічних і соціальних проблем.
Мета та цілі	Узагальнити накопичені знання в період вивчення туристознавчих дисциплін, створити цілісну уяву про туризм як соціальний інститут, як певну форму природно-суспільного буття та життєдіяльності людини, яка подорожує, розв'язувати професійні проблеми та практичні завдання у сфері туризму та рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи Основні завдання дисципліни: визначити сутність теорії туризму як наукової соціо-економічної та гуманітарної дисципліни; дослідити генезис та еволюцію наукового туристського дискурсу; визначити зміст основних туристологічних концепцій; осмислити структуру туристологічного знання; з'ясувати функції туристологічного знання, його суспільного призначення; виявити діалектику зв'язків між теорією та практикою туристської діяльності.

Результати навчання	<p>Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.</p> <p>Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проєктувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.</p> <p>Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку.</p> <p>Аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними DESTINATIONAMI на національному, регіональному та локальному рівнях.</p>
Soft skills:	<p>Soft skills (соціально-психологічні аспекти професійної компетентності):</p> <p>Здатність до розв'язання проблем та формування ідей, самонавчання для професійного та особистісного зростання; розвиток допитливості, ініціативності, цілеспрямованості, наполегливості, адаптивності та навички роботи у команді.</p>
Пререквізити	<p>Базові знання з дисциплін: «Теорія та практика рекреаційно-туристичного природокористування», «Міжнародний туристичний бізнес і логістика в туризмі», «Інноваційно-інформаційна діяльність в туристичній індустрії»</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
Змістовий модуль 1. Туризмологія як наука		
Тема 1. Сутність і структура туризмології.	<p>Актуалізація потреби створення теорії туризму. Теорії туризму мають ґрунтовний зв'язок з іншими науками. Понятійний апарат туризмології. Туризм як об'єкт теорії. Поняття «туризмологія», «туризмознавство», «туризмометрія», «туризмографія», «туристика». Характеристика поняття міжнародного туриста. Туризмологічна проблемологія. Причини стрімкого розвитку туризму в кінці ХХ та на початку ХХІ століття.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань практичної №1.</p>
Тема 2. Генеза туризмологічного знання.	<p>Осмислення феномену подорожей в процесі становлення туризмологічного значення. Перші узагальнення подорожей в античній філософії (Фалас, Солон, Піфагор, Платон, Анахарсіс, Прокл). Сутність, характер подорожей в епоху Середньовіччя, їх інтерпретація у теологічних вченнях Св. Августина і Фоми Аквінського. Виникнення туризму в Новий Час як організованої, специфічної форми подорожей. Становлення науки про туризм. Основні якісні тенденції, які спостерігаються у розвитку теорії туризму.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань практичної №2.</p>
Тема 3. Туризм та гостинність як соціальні інститути.	<p>Туризм як елемент соціальної структури. Соціальний організм. Головне «призначення» соціальних інститутів. Рекурсивність. Атрибутивні ознаки соціального інституту, що притаманні соціально-відповідальному туризму. Функції туризму як соціального інституту. Спільна дія</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань практичної №3.</p>

	системоутворювальних секторів туризму. Гостинність як соціокультурний інститут. Формування структури соціокультурного інституту гостинності.	
Тема 4. Глобалізація сучасного світу та проблеми міжнародного туризму.	Глобалізація і міжнародний туризм як суспільне явище. Широке та вузьке тлумачення поняття «глобалізація». Взаємозв'язок глобалізації та міжнародного туризму. Вплив політичних чинників на розвиток міжнародного туризму. Кореляція між політичною стабільністю та тенденціями розвитку туризму. Становлення загальнодоступного міжнародного туризму.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань практичної №4.
Тема 5. Становлення термінологічного апарату у сфері туристської науки.	Становлення термінологічного апарату туризмології в українській мові. Запозичення складників туристичного термінологічного апарату. Калькування та транскрибування як основні шляхи проникнення іншомовних слів в українську мову. Експлікація термінів в індустрії туризму. «Overtourism» – проблема надмірного туристичного навантаження.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань практичної роботи №5.

Змістовий модуль 2
Практичні аспекти організації рекреаційно-туристського природокористування

Тема 6. Філософія туризму	Феноменологічна, герменевтична, антропологічна, аксіологічна особливості філософського розуміння та інтерпретації феномену туризму. Гуманізація туризму як чинник гармонії відносин людини з довкіллям. Аксіологічний аспект цінності туристської діяльності.	Представленн я доповіді. Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень
Тема 7. Історія, антропологія та соціологія туризму	Антропологія мандрів та подорожей. Філософське тлумачення антропології туризму. Туристські товари та товари народних промислів як наслідники антропогенезу. Проблеми мотивації туристської діяльності. Структура соціології туризму. Туризм як соціокультурний інститут. Соціологічні аспекти дослідження туризму.	Представленн я доповіді. Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень
Тема 9. Культурологія туризму	Етапи розвитку культурології туризму. Функції культурології туризму. Засоби, методи та механізми закріплення культури значущої інформації в практиці туристської діяльності. Формування комунікативної культури, культури спілкування, взаємоповаги, толерантності особистості засобами туризму. Поняття та види культурних практик.	Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень
Тема 10. Психологія, етика, конфліктологія туризму	Морально-психологічний компонент філософії туризму. Місце психології та етики туризму в	Здача виконаних

	туризмологічному знанні. Психологія в процесі туристської діяльності. Психологічні проблеми управління сферою туризму. Етичні виміри туризму. Концептуальні засади психології туризму. Конфліктність туристичної сфери як методологічний принцип аналізу. Типові і нетрадиційні прояви конфліктів в туризмі. Подолання конфліктів у туризмі.	практичних завдань з захистом теоретичних положень. Поточне тестування.
Тема 11. Педагогіка та праксеологія туризму	Педагогічні орієнтири туризму. Проблеми формування особистості засобами виховання, навчання і розвитку у контексті гуманітарно-соціальних функцій туризму. Методологічні функції педагогіки туризму. Ідеї та категорії педагогіки туризму. Зарубіжний досвід освітньої підготовки професіоналів туризму.	Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень. Представленн я презентацій. Підсумкове тестування.

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Люта Д., СидорукА., & Товстоп'ятко, Ф. Туризмологія як сучасний міждисциплінарний напрямок дослідження туризму. Економіка та суспільство, 2021. (29). URL : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-14> (дата звернення 03.09.2022 р.).
2. Мальська М. П., Худо В. В. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму : [монографія]. К.: Центр учбової літератури, 2012. 368 с.
3. Пазенок В.С. Туризмология. Теоретический образ туризма. К.: Альтерпрес, 2012. 276 с.
4. Салмін В.О. Туризмологія, як сучасна наука. Сучасні проблеми науки: тези доповідей XXII Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених. – Національний авіаційний університет. – Київ, 2022. С. 212-213.
5. Скляр Г. П. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни «Туризмологія» для студентів спеціальності 242 «Туризм» ступеня магістра
6. Торяник В.М. Туризмологія: підручник / В.М. Торяник, С.Е. Сардак, В.В. Джинджоян; за заг. ред. В.О. Негодченка. Дніпро: ВВПЗ «ДГУ», 2022. 306 с.

Додаткова

1. Білозубенко В. С., Корнеев М. В., Горб К. М., Розвиток туристичної інфраструктури країни в умовах глобалізації туризму. 2018. URL : http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/10_2018/9.pdf (дата звернення 03.09.2022 р.).
2. Воронін І. М. Вплив факторів глобалізації на розвиток міжнародного туризму. Культура народів Причорномор'я. 2009. №176. С.115–117.
3. Гаврилина Л. М. Эпоха поворотов: эпистемологические поиски и социокультурные реалии Ярославский педагогический вестник – 2015 – № 2 – Том I (Культурология)
4. Глушкова Т. С., Калько А.Д. Поняття і класифікаційне визначення туристичного туризму. Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід / Матеріали XII Міжнародної наукової конференції. – Львів, 2018. 320 с. С.132-135
5. Глушкова Т.С., Калько А.Д. До аспектів професійної та практичної підготовки фахівців туристичної сфери // Туризм: наука, освіта, практика. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 5-ої річниці створення кафедри туризму та готельно-ресторанної справи у Національному університеті водного господарства та природокористування (м. Рівне, 15-17 березня 2018 р.) / Редкол.: проф. В. С. Мошинський (голов. ред.) та ін. – Рівне: видавець О. Зень, 2018. – 352 с. С 331-334
6. Громоздова Л. Географічна сутність туристичної діяльності. Socially competent

management of corporations in a behavioral economy: Collection of scientific papers / resp. ed. Ondrej Mikulaš, Kostiantyn Pavlov, Karol Viktor, Olena Pavlova, Ladislav Viera, Liudmila Shostak, Anton Milan, Alla Lyalyuk. European institute of further education, Podhájaska, 2021. - 262 p., Chapter II.

7. Дем'янчук А. С., Миронець Н.Р., Романів А.С. Досвід підготовки фахівців в сфері туризму в Міжнародному економіко-гуманітарному університеті імені академіка Степана Дем'янчука. Вісник інституту педагогічної освіти. Серія географічна. Випуск 1(2012): Матеріали Четвертої Міжнародної науково-практичної конференції «Еко- і агротуризм: перспективи розвитку на регіональному та локальному рівнях» (Рівне, Україна, 29-30 березня 2012 р.) – Рівне: Червінко А.В., 2012. С. 3-9

8. Зайцева В. М., Корнієнко В. М. Міжнародний туризм та глобалізація в сучасному світі. Вісник Запорізького національного університету. – 2012. – № 2 (8). С. 55–65

9. Збарський В. К., Грибова Д.В. Еволюція концептуальних засад розвитку туристичної діяльності. Topical aspects of modern science and practice. 2020. С. 70.

10. Зінченко В., Руденко Г. Психолого-організаційні аспекти функціонування туристичних фірм в умовах війни. Психологія та туризм: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 27 травня 2022 р.) – К.:ТОВ «Геопринт»,2022. 219 с.

11. Калько А. Д., Яроменко О.В., Гилитюк В. М. Класифікація індустрії засобів розміщення туристів. Актуальні проблеми та перспективи розвитку регіонів: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (03 квітня 2020 р.). Рівне: РВЦ МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2020. С. 158–161.

12. Крачило Н.П. Географія туризму. К. : Вища школа, 1987. 205 с.

13. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Київ : Кондор, 2006. 206 с.

14. Любіцева О. О. Теоретико-методологічні проблеми туризмології. Гостинність, сервіс, туризм: досвід, проблеми, інновації: Тези доповідей II Міжнародної наук.-практ. конф., Київ 23 квітня 2015 р. Т. 2. / М-во освіти і науки України; М-во культури України; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Видав. центр КНУКіМ, 2015. 356 с.

15. Любіцева О. Психологія і туризм: напрями наукових досліджень. Психологія та туризм: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 27 травня 2022 р.) – К.:ТОВ «Геопринт»,2022. 219 с.

16. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг Геопросторіві аспекти). – К. : «Альтепрес», 2003. – 436 с.

17. Матвієнко А. Т. Документально-інформаційне забезпечення туристичної галузі в Україні: соціально-комунікаційний аспект : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.02. Нац. акад. кер. кадрів культури і мистец. К., 2012. 15 с.

18. Методичні рекомендації до практичних занять із навчальної дисципліни «туризмологія» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 242 «Туризм» денної та заочної форм навчання / Коротун С.І., Яковишина М.С. – Рівне: НУВГП, 2018. 35с.

19. Пазенок В. С. Філософія туризму. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму : наук.-навч. вид. К. КУТЕП, 2008.

20. Пазенок В.С. Філософія: навч. посіб. Київ : Академвидав, 2008. 280 с.

21. Подлепіна П. Вплив психологічних чинників на організацію діяльності готельного підприємства. Психологія та туризм: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 27 травня 2022 р.) – К.:ТОВ «Геопринт»,2022. 219 с.

22. Покладок, О. В. Феномен периферійності в розвитку рекреаційних територій приміських зон. С. 264-265. URL : http://eprints.kname.edu.ua/50871/1/ilovepdf_com-264-265.pdf (дата звернення 06.09.2022 р.).

23. Романів А.С. Коротун С.І. Геоінформаційні системи в екологічному туризмі. Регіональні геоекологічні проблеми в умовах сталого розвитку. Збірник наукових праць IV Міжнар. наук.-практ. конференції (Рівне, 22-24 вересня 2020 р.) / Голова редкол. проф. Д.В. Лико [та ін.]. – Рівне: видавець О. Зень, 2020. С. 99-102

24. Романів О. Я., Трусова Т. С., Цілі політики розвитку туристичного бізнесу з урахуванням екологічних аспектів. Регіональні геоекологічні проблеми: сучасний стан та шляхи їх вирішення: Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Рівне, 20-22 жовтня 2016 р.) / Редкол.: проф. Лико Д.В. (голов. ред.) та ін. –

Рівне: О. Зень, 2016. – 148 с.

25. Словник української мови в 11 томах / за заг. ред. І.К. Білодіда. К.: Наукова думка, 1978. Т.11. 17.

26. Смаль І. В. Особливості і проблеми розвитку міжнародного туризму у контексті глобалізаційних процесів. Вісник Львівського університету. Серія «Міжнародні відносини». 2008. Вип. 24. С.327–335.

27. Сокол Т. Г. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах : підручник. К. : Альтерпрес, 2009. 447 с.

28. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії : підручник для студ. географ. спеціальностей вищих навч. закладів / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2009. – 544с.

29. Требин М. П. Тероризм в XXI веке. МН. Харвест, 2003 (Коммандос).

30. Устименко Л. М. Історія туризму - Навчальний посібник. К. : Альтерпрес, 2005. 320 с.

31. Федорківська А. Р. Мотивація та потреби туристів при виборі подорожей. Стан і перспективи сучасного туризму: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Суми, 26 – 27 листопада 2020). Суми: ФОП Цьома С. П., 2020. 166 с. С.94-98

32. Харченко О. В. Туристичний простір як складова організації економіки регіону. Вісник Хмельницького національного університету. 2020, № 5. URL : <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/01/48-9.pdf>

33. Худавердієва В. Соціологія туризму: соціально-культурний аспект. Актуальні питання у сучасній науці 2 (2) (2022).

34. Чепурда, Л. М. Концептуальні основи використання туристичних ресурсів на засадах сталого розвитку. Економічний форум. 2015. С.: 155-160. URL : <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/3183>

35. Черчик Л. М. Електронний посібник з дисципліни «Методологія наукових досліджень». URL : <http://elib.lutsk-ntu.com.ua/book/fb/pesp/2012/12-31> (дата звернення 03.09.2022 р.).

36. Шикила Р.Р. Використання засобів природничого музею в Міжнародному економіко-гуманітарному університеті імені академіка Степана Дем'янчука. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки : зб. наук. пр. – Випуск 1. – Бердянськ, 2016. – С. 313–318.

37. Шкіринець В.М. Пузовик А.С. Особливості здійснення закордонних туристичних поїздок під час пандемії коронавірусу. Дослідження інновацій та перспективи розвитку науки і техніки у XXI столітті: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Рівне, 25–26 листопада 2021 року). Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука. Рівне : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Ч. 3. 204 с. ISBN 978-966-992-676-0

38. Шкіринець В.М., Калько А. Д., Шевчук М. М., Фактори професійної підготовки майбутніх туризмознавців у закладах вищої освіти Рівненщини. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: збірник наукових праць. Вип. 1 (23). Рівне: РВЦ МEGУ імені акад. С. Дем'янчука, 2020. 77-86 с.

39. Шпарага Т. Етнопсихологічні особливості українців як ресурс для розвитку туризму. Психологія та туризм: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 27 травня 2022 р.) – К.:ТОВ «Геопринт», 2022. 219 с.

40. Яроменко О.В. Мікловш А.В. Географо-топонімічний аналіз назв населених пунктів. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: збірник наукових праць. - № 1 (15). Рівне: РВЦ МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука. 2016. С.194–201.

41. Яроменко О.В. Наукова школа як об'єкт аналізу у суспільно-географічних вивченнях. Сучасний стан, проблеми та перспективи географічної науки в Україні: матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару, присвяченого 65-річчю з дня народження О.В. Заставецької (м.Тернопіль, 27 квітня 2018 р.). Тернопіль: Вектор, 2018. С. 70 –74.

42. Яроменко О.В. Українська діаспора у роки незалежності: історико-географічний аспект. Збірник тез виступів учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Історія української державності», присвяченої 25-річчю проголошення незалежності України (22 вересня 2016 р.) Рівне: РВЦ МEGУ ім. акад. С.Дем'янчука, 2016. С. 30–33.

43. Godfrey Harris, Kenneth M. Katz, Stimulating international tourism in the 21st century. 2000. URL : https://tourlib.net/books_tourism/world_tur1.htm (дата звернення 03.09.2022 р.).

44. Haponenko H. I., Vasilenko. A. V. Over- та under-tourism як взаємозалежні явища

сучасного глобалізованого світу. Problemy Ekonomiky. 2020. С. : 6-12. URL : <https://www.proquest.com/openview/f08671ff9c5c42e51794b84a6bbde70b/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2048964>

45. Hlushkova T. A. Kalko, N. Myronets Study of the modern world trends influence on the hotel industry as an integral part of the qualitative training of tourism specialists Professional Competencies And Educational Innovations In The Knowledge Economy. Bulgaria: Editors: Prof. Lyubomira Popova, Prof. Mariana Petrova, 2020. (Publishing House ACCESS PRESS,). С. 400–410.

46. Hofstede G. The Cultural Relativity of Organizational Practices and Theories // Journal of International Business Studies. 1983. 124 p.

47. Travel & Tourism Competitiveness Report 2019: // World Economic Forum. URL: <https://reports.weforum.org/travel-and-tourism-competitiveness-report-2019/rankings/#series=TTCl.A.03>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (Теми 1-5)	27
Змістовий модуль 2 (Теми 6-11)	33
Підсумковий контроль (екзамен)	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни